

NALEZINGEN
OP DE
ICHTHYOLOGISCHE FAUNA
VAN HET EILAND
BANKA.

DOOR

DR. P. BLEEKER.

In verschillende artikels, opgenomen in het Natuurkundig Tijdschrift voor Nederlandsch Indië (1), bragt ik het aantal van Banka bekende visschen op 194 soorten. Twee nieuwe verzamelingen van dit eiland, mij welwillend toegezonden door den heer H. L. VAN BLOEMEN WAANDERS en bestaande uit zoetwatervisschen van het distrikt Marawang, hebben mij aanleiding gegeven, op nieuw eene bijdrage tot de kennis der vischfauna van dit eiland te leveren. In beide bedoelde verzamelingen heb ik de volgende soorten aangetroffen.

(1) Visschen van Banka. Nat. Tijdschr. N. Ind. I p. 159.

Bijdrage tot de kennis der ichthyologische fauna van het eiland Banka, *ibid.* III p. 443.

Nieuwe Bijdrage tot de kennis der ichthyologische fauna van het eiland Banka, *ibid.* III p. 715.

• *Exocoetus hexazona*, eene nieuwe soort van Banka, *ibid.* IV p. 206.

1. <i>Ambassis urotaenia</i> Blkr.	19. <i>Bagrus poecilopterus</i> K. v. II.
2. <i>Serranus crapao</i> CV.	20. <i>Clarias melanosoma</i> Blkr.
3. <i>Scatophagus argus</i> CV.	21. „ <i>pentapterus</i> Blkr.
4. <i>Betta anabatoïdes</i> Blkr.	22. <i>Heterobranchus tapeinopterus</i> Bl.
5. <i>Ophicephalus bankanensis</i> Blkr.	23. <i>Chaca bankanensis</i> Blkr.
6. „ <i>lucius</i> K. v. H.	24. <i>Barbus bilitonensis</i> Blkr.
7. „ <i>marginatus</i> CV.	25. „ <i>binotatus</i> K. CV.
8. „ <i>micropeltes</i> K. v. H. CV.	26. „ <i>fasciatus</i> Blkr.
9. „ <i>mystax</i> Blkr.	27. <i>Systemus apogon</i> CV.
10. <i>Gobius janthinopterus</i> Blkr.	28. <i>Rohita oligolepis</i> Blkr.
11. <i>Eleotris gymnopomus</i> Blkr.	29. <i>Leuciscus bankanensis</i> Blkr.
12. <i>Batrachus diemensis</i> Richards.	30. „ <i>cephalotaenia</i> Blkr.
13. <i>Nandus nebulosus</i> Blkr.	31. „ <i>Einthovenii</i> Blkr.
14. <i>Catopra fasciata</i> Blkr.	32. <i>Hemiramphus pogonognathus</i> Blkr.
15. <i>Wallago Leerii</i> Blkr.	33. <i>Luciocephalus pulcher</i> Blkr.
16. „ <i>leiacanthus</i> Blkr.	34. <i>Tetraödon testudineus</i> Bl.
17. <i>Silurus phaiosoma</i> Blkr.	35. „ <i>Waandersii</i> Blkr.
18. <i>Bagrus Hoevenii</i> Blkr.	

Ongeveer de helft dezer soorten (17) is nieuw voor de kennis der fauna van Banka en daarvan zijn tevens nieuw voor de wetenschap *Ophicephalus mystax*, *Wallago leiacanthus*, *Barbus fasciatus*, *Rohita oligolepis*, *Leuciscus bankanensis*, *Hemiramphus pogonognathus* en *Tetraödon Waandersii*.

De thans van Banka bekende soorten zijn de hieronder genoemde. Voor zoover hare vindplaatsen mij zijn opgegeven, heb ik hare namen achter die der species gevoegd. Eene kleine aanduiding omtrent de ligging dier plaatsen zal niet overbodig zijn.

Muntok; hoofdplaats van het eiland Banka, nabij het meest westelijke punt van het eiland.

Karang Hadji; klippen in de nabijheid van Muntok, aan den ingang van Straat Banka.

Tandjong Biat; eene kaap nabij het meest westelijke punt van het eiland, ongeveer 8 graadminuten noordelijk van Muntok.

Klabat-baai; eene groote baai aan het noordwestelijke gedeelte van het eiland.

Marawang; distriktshoofdplaats nabij de oostkust van het eiland, bijkans een graad ongeveer oost ten noorden van Muntok.

Pankal pinang; distrikt gelegen ten zuiden van het distrikt Marawang.

Soengislan; rivier, uitwaterende in Straat Banka, ongeveer 45 graadminuten zuidoostelijk van Muntok.

Toboali; het meest zuidelijke distrikt van het eiland.

Goessong assam; banken nabij Koba, plaats in het oostelijke gedeelte van het eiland ongeveer een' halven graad ten noorden van Toboali.

Tandjong Berikat; de meest oostelijk gelegene kaap van het eiland.

Lepar; eilandje van ongeveer 3 tot 4 uren gaans lengte en breedte, door eene smalle straat van Banka's oostkust gescheiden.

SPECIES PISCIIUM BANKANENSIIUM HUCUSQUE COGNITAE.

1. *Psammopera waigiensis* Blkr. = *Psammoperca datnioides* Richards. = *Labrax waigiensis* CV. Blkr.
Nat. T. N. Ind. II p. 479. Karang Hadji.
2. *Apogon endekataenia* Blkr. *ibid.* III p. 448. Gussong assam.
3. „ *kalosoma* Blkr. *ibid.* III p. 449.
4. „ *macropteroïdes* Blkr. *ibid.* III p. 724. Lepar.
5. „ *novemfasciatus* CV. *ibid.* III p. 163. Lepar.
6. „ *quadrifasciatus* CV. Verh. B. G. XXII Perc. Kar. Hadji, Tandjong Biat.
7. *Ambassis nalua* CV. Nat. T. N. Ind. IV p. 453.
8. „ *urotaenia* Blkr. *ibid.* III p. 257. Tandjong Berikat, Marawang.
9. *Serranus boenack* CV. Verh. Bat. G. XXII Perc. Marawang.
10. „ *celebicus* Blkr. Nat. T. N. Ind. II p. 217. Tandj. Berikat.
11. „ *crapao* CV. Verh. Bat. Gen. XXII Percoid. Kar. Hadji, Maraw.
12. „ *nebulosus* CV. *ibid.*
13. „ *polypodophilus* Blkr. *ibid.* Marawang.
14. *Mesoprion annularis* CV. *ibid.* Karang Hadji.
15. „ *fulviflamma* Blkr. Nat. T. N. Ind. III p. 553. Tandj. Berikat.
16. „ *madras* CV. Verh. Bat. Gen. XXII Percoid. Gussong assam.
17. „ *monostigma* CV. *ibid.* Karang Hadji.

18. *Mesoprion Russellii* Blkr. *ibid.* Kar. Hadji, Tandj. Biat.
19. „ *unimaculatus* QG. *ibid.* Karang Hadji.
20. „ *vittata* Blkr. = *Mesoprion phaiotaenia* Blkr. Kar. Hadji, T. Biat,
ibid. Tandj. Berik.
21. *Therapon puta* CV. *ibid.*
22. „ *servus* CV. *ibid.* Guss. ass., Lepar.
23. „ *theraps* CV. *ibid.*
24. *Sphyraena jello* CV. *ibid.* Pankalpinang.
25. *Sillago acuta* CV. *ibid.* Gussong assam.
26. „ *maculata* CV. *ibid.* Lepar.
27. *Polynemus tetradactylus* CV. *ibid.* Muntok.
28. *Upeneoides bivittatus* Blkr. *ibid.* Karang Hadji.
29. „ *variegatus* Blkr. *ibid.* Kar. Hadji, T. Biat,
Guss. ass., Lepar.
30. „ *vittatus* Blkr. *ibid.*
31. *Platycephalus punctatus* CV. Nat. T. N. Ind. I p. 25.
32. „ *scaber* CV. Verh. B. G. XXII Sclerop. Muntok.
33. *Scorpaena polyprion* Blkr. *ibid.* Marawang.
34. *Pterois kodipungi* Blkr. Nat. T. N. Ind. III p. 450.
35. *Minous monodactylus* CV. Verh. B. G. XXII Scler. Tandjong Biat.
36. *Otolithus argenteus* K. v. H. *ibid.* XXIII Sciaen. Muntok.
37. „ *macrophthalmus* Blkr. *ibid.* Pankal pinang.
38. *Corvina catalea* CV. *ibid.*
39. *Pristipoma caripa* CV. *ibid.*
40. *Diagramma crassispinum* Rüpp. *ibid.* Kar. Hadji, T. Biat.
41. „ *punctatum* Ehr. *ibid.* Kar. Hadji, Gussong
assam.
42. *Scolopsides leucotaenia* Blkr. Nat. T. N. Ind.
III p. 451.
43. „ *monogramma* K. v. H. Verh. Bat. Gen.
XXIII Sciaen.
44. „ *taeniopterus* K. v. H. *ibid.*
45. „ *Vosmeri* CV. *ibid.* Karang Hadji.
46. *Pentapus setosus* CV. Nat. T. N. Ind. II p. 175. Sinus Klabat, Tandj.
Berikat.
47. *Dentex tambulus* CV. Verh. B. G. XXIII Spar. Tandjong Berikat.
48. „ *tolu* CV. *ibid.* Gussong assam.
49. „ *upeneoides* Blkr. Nat. T. N. Ind. III p. 725. Sinus Klabat.
50. *Lethrinus opercularis* CV. Verh. B. Gen. XXIII Kar. Hadji, Tandj.
Spar. Biat.
51. *Gerres abbreviatus* Blkr. Nat. T. N. Ind. I p. 103. Karang Hadji.
52. „ *kapas* Blkr. *ibid.* II p. 482. Guss. ass., Tandjong
Berikat.

53. *Gerres poetie* CV. Verh. B. Gen. XXIII Maen.
 54. *Anabas scandens* CV. ibid. XXIII Doolh. Kieuw. Toboali.
 55. *Betta anabatooides* Blkr. Nat. T. N. Ind. I p. 269. Munt., Tob., Maraw.
 56. „ *trifasciata* Blkr. ibid. I p. 107.
 57. *Trichopus trichopterus* CV. Verh. B. Gen. XXIII
 Doolh. K. Toboali.
 58. *Ophicephalus bankanensis* Blkr. Toboali, Marawang.
 59. „ *lucius* K. v. H. V. B. G. XXIII Doolh. K. Marawang.
 60. „ *marginatus* CV. ibid. Toboali, Marawang.
 61. „ *maruliooides* Blkr. Nat. T. N. Ind. II p. 424. Toboali.
 62. „ *micropeltes* K. v. H. Verh. B. Gen. XXIII
 Doolh. K. Marawang.
 63. „ *mystax* Blkr. Marawang.
 64. „ *striatus* Bl. Verh. B. G. XXIII Doolh. K.
 65. *Chaetodon oligacanthus* Blkr. ibid. XXIII Chaetod. Kar. Hadj., Guss ass.
 66. *Chelmon rostratus* CV. ibid. Maraw., Lepar.
 67. *Scatophagus argus* CV. ibid. Pankalpin., Maraw.
 68. *Drepane punctata* CV. ibid. K. Hadj., Munt., P. pin.
 69. *Holacanthus semicirculatus* CV. Nat. T. N. Ind.
 III p. 452. Tandjong Biat.
 70. *Platax Blochii* CV. Verh. B. Gen. XXIII Chaetod. Kar. Hadj., T. Biat.
 71. *Pimelepterus altipinnis* CV. N. T. N. Ind. III p. 727. Kar. Hadji.
 72. *Psettes rhombeus* CV. Verh. B. G. XXIII Chaetod. Tandj. Berik.
 73. *Toxotes jaculator* CV. ibid. Guss. ass.
 74. *Scomber kanagurta* CV. ibid. XXIV Makreel. V. Tandj. Biat.
 75. *Cybium Crocockewitii* Blkr. Nat. T. N. Ind. I p. 161. Muntok.
 76. „ *guttatum* CV. Verh. B. Gen. XXIV Makr.
 77. „ *konam* ibid. Nat. T. N. Ind. I p. 357.
 78. *Chorinemus Commersonianus* CV. Verh. B. Gen. Kar. Hadj., Muntok.
 XXIV Makr. Tandj. Biat.
 79. „ *Sancti Petri* CV. ibid. Pankalpin.
 80. „ *tol* CV. ibid. Tandj. Biat.
 81. *Trachinotus mookalee* CV. ibid. Tandj. Biat.
 82. *Trichiurus savala* CV. ibid. Muntok.
 83. *Elacate mottah* CV. ibid. Tandj. Biat.
 84. *Megalaspis Rottleri* Blkr. ibid. Tandj. Biat.
 85. *Selar Hasseltii* Blkr. ibid. Nat. T. N. Ind. I p. 359. Kar. Hadj.
 86. „ *Kuhlii* Blkr. ibid. ibid. I p. 360. Pankalpin.
 87. „ *malam* Blkr. ibid. I p. 362. Tandj. Biat.
 88. *Carangooides citula* Blkr. Verh. B. G. XXIV Makr. Tandj. Biat.
 89. „ *gallichthys* Blkr. ibid. Kar. Hadj.
 90. „ *praecustus* Blkr. ib. N. T. N. Ind. I p. 363. Guss. ass.
 91. *Gnathanodon speciosus* Blkr. Verh. Bat. Gen.
 XXIV Makr. Muntok.

92. *Stromateoides atoukoia* Blkr. *ibid.* Nat. T. N.
Ind. I p. 369.
93. *Equula filigera* CV. Verh. B. G. XXIV Makr. Kar. Hadj., Guss.
ass., T. Berik.
94. „ *gomorah* CV. *ibid.* Pankalpin., Munt.
95. „ *lineolata* CV. *ibid.*
96. *Amphacanthus dorsalis* CV. *ibid.* XXIII Teuth. Guss. ass.
97. „ *javus* CV. *ibid.* Kar. Hadj.
98. „ *Kopsii* Blkr. Nat. T. N. Ind. II p. 483.
99. „ *virgatus* CV. Verh. B. G. XXIII Teuth. Kar. Hadj.
100. *Atherina duodecimalis* CV? N. T. N. Ind. II p. 485.
101. *Mugil cunnesius* CV. *ibid.* III p. 454. Pankalpin., Munt.
102. „ *melanochir* K. v. H. *ibid.* III p. 423. Guss. ass.
103. „ *parsia* Buch. Ham.? *ibid.* II p. 166. Tandj. Berik.
104. *Petroskirtes bankanensis* Blkr. *ibid.* III p. 727. Guss. ass.
105. *Gobius caninus* CV. Verh. B. G. XXII Gobioïd.
106. „ *criniger* CV. Nat. T. N. Ind. III p. 453.
107. „ *cyanomos* Blkr. V. B. G. XXII Gobioïd. Kar. Hadj.
108. „ *janthinopterus* Blkr. N. T. N. Ind. III p. 702. Maraw. fl.
109. „ *kokius* CV. Verh. B. Gen. XXII Gobioïd.
110. *Periophthalmus chrysospilos* Blkr. Nat. T. N.
Ind. III p. 728. Kar. Hadj.
111. *Eleotris gymnopomus* Blkr. *ibid.* Marawang f.
112. *Callionymus sagitta* Pall. *ibid.* I p. 31.
113. „ *Schaapii* Blkr. *ibid.* III p. 455.
114. *Echeneis neucrates* L. Verh. B. G. XXIV Chiroc. Kar. Hadj.
115. *Batrachus diemensis* CV. N. T. N. Ind. III p. 168. Guss. ass., Maraw.
116. „ *grunniens* CV. *ibid.* II p. 484. Kar. Hadj., Maraw.
117. *Amphisile scutata* Cuv. *ibid.* II p. 245. Guss. ass.
118. *Nandus nebulosus* Blkr. *ibid.* III p. 92. Toboali, Maraw.
119. *Catopra fasciata* Blkr. *ibid.* II p. 65. Maraw.
120. „ *Grootii* Blkr. *ibid.* III p. 90. Toboali.
121. *Amphiprion bifasciatus* Bl. Schn. *ibid.* III p. 282.
122. „ *percula* CV. *ibid.* III p. 287. Lepar.
123. *Pomacentrus katunko* Blkr. *ibid.* III p. 169. Maraw.
124. „ *taeniops* CV.? *ibid.* III p. 729. Guss. ass.
125. *Glyphisodon bengalensis* CV. Verh. Bat. Gen.
XXI Labr. Ctenoïd. Guss. ass., T. Biat.
126. *Crenilabrus oligacanthus* Blkr. Nat. T. N. Ind.
III p. 68. Guss. ass.
127. *Julis (Halichoeres) leparensis* Blkr. *ibid.* III p. 730. Lepar.
128. „ („) *modestus* Blkr. Verh. B. G. XXII
Gladsch. Labr. Lepar.

129. *Julis* (*Halichoeres*) *polyophthalmus* Blkr. Nat.
T. N. Ind. III p. 731. Lepar.
130. „ („) *strigiventer* Benn. *ibid.* II p. 251. Lepar.
131. *Wallago* *Leerii* Blkr. *ibid.* II p. 427. Marawang.
132. „ *leiacanthus* Blkr. Marawang.
133. *Silurus* *phaiosoma* Blkr. N. T. N. Ind. II p. 428. Marawang.
134. *Bagrus* *Hoevenii* Blkr. Marawang.
135. „ *nemurus* CV. Toboali.
136. „ *poecilopterus* K. v. H. Marawang.
137. *Arius* *macruropterygius* Blkr. Verb. Bat. Gen.
XXI *Silur. batav.* Muntok.
138. „ *sondaicus* Blkr. = *Bagrus sondaicus* CV.
ibid. Pankalpin.
139. „ *tonggol* Blkr. *ibid.* Pankalpin.
140. *Osteogeneiosus* *Valenciennei* Blkr. *ibid.* Marawang.
141. *Plotosus* *castaneoides* Blkr. Nat. Tijdschr. N. Ind.
II p. 491. Marawang.
142. „ *lineatus* CV. Verh. B. G. XXI *Silur. bat.*
143. „ *unicolor* CV. *ibid.* Pankalpin., Munt.
144. *Clarias* *melanosoma* Blkr. N. T. N. Ind. III p. 427. Toboali, Maraw.
145. „ *pentapterus* Blkr. *ibid.* II p. 206. Maraw.
146. *Heterobranchus* *tapeinopterus* Blkr. *ibid.* III p.
732. Toboali, Maraw.
147. *Chaca* *bankanensis* Blkr. *ibid.* III p. 455. Maraw.
148. *Barbus* *bilitonensis* Blkr. *ibid.* III p. 96. Toboali, Maraw.
149. „ *binotatus* K. CV. Maraw.
150. „ *fasciatus* Blkr. Maraw.
151. „ *lateristriga* CV. Nat. T. N. Ind. III p. 95.
152. *Systemus* *apogon* CV. *ibid.* III p. 428. Toboali, Maraw.
153. *Rohita* *oligolepis* Blkr. Maraw.
154. „ *Waandersii* Blkr. Nat. T. N. Ind. III p. 733. Toboali.
155. *Leuciscus* *bankanensis* Blkr. Marawang.
156. „ *cephalotaenia* Blkr. N. T. N. Ind. III p. 97 Marawang.
157. „ *Eindhovenii* Blkr. *ibid.* III p. 434. Toboali, Maraw.
158. *Luciocephalus* *pulcher* Blkr. Nat. T. N. Ind. p.
273, III p. 99. Maraw.
159. *Belone* *caudimacula* Cuv. V. B. G. XXIV *Snoek.* Muntok.
160. *Hemiramphus* *Buffonis* CV. N. T. N. Ind. III p. 711. Guss. ass.
161. „ *Commersonii* CV. V. B. Gen. XXIV *Snoek.* Tandj. Berik.
162. „ *Dussumierii* CV. *ibid.* Muntok.
163. „ *Gaimardi* CV. *ibid.*
164. „ *pogognathus* Blkr. Maraw. fl.
165. „ *Quoyi* CV. Nat. T. N. Ind. II p. 491. K. Hadj., Guss. ass.

166. *Exocoetus hexazona* Blkr. N. T. N. Ind. IV p. 206. Muntok.
 167. „ *mento* CV. Verh. Bat. Gen. XXIV Snoek. Tandj. Berik.
 168. *Chirocentrus dorab* CV. *ibid.* Chiroc. Tandj. Biat.
 169. *Albula bananus* CV. *ibid.*
 170. *Dussumieria elopsoïdes* Blkr. *ibid.* Kar. Hadj.
 171. *Harengula dispilonotus* Blkr. N. T. N. I. III p. 456.
 172. *Pellona Grayana* CV. V. B. Gen. XXIV Har. Muntok.
 173. „ *Russellii* Blkr. *ibid.* N. T. N. Ind. III p. 72. Kar. Hadj.
 174. *Rogenia argyrotaenia* Blkr. *ibid.* *ibid.* III p. 457.
 175. *Spratella kowala* Blkr. *ibid.* *ibid.* III p. 492. Kar. Hadj.
 176. *Alausa ctenolepis* Blkr. *ibid.* *ibid.* III p. 74. Muntok.
 177. „ *kanagurta* Blkr. V. B. Gen. XXIV Har. Muntok.
 178. *Engraulis Brownii* CV. *ibid.*
 179. „ *Grayi* Blkr. *ibid.* Nat. T. N. Ind. II p. 492. Pankalpin.
 180. „ *rhinorhynchos* Blkr. *ibid.* *ibid.* III p. 434.
 181. „ *setirostris* CV. Verh. Bat. Gen. XXIV Har. Muntok.
 182. „ *tri* Blkr. *ibid.* Nat. T. N. Ind. III p. 436.
 183. *Chatoessus chacunda* CV. V. B. G. XXIV. Har. Muntok.
 184. „ *nasus* CV. *ibid.* Nat. T. N. Ind. II p. 223. Pankalpin.
 185. „ *selangkat* Blkr. *ibid.* *ibid.* III p. 458.
 186. *Saurus ophiodon* Cuv. V. B. G. XXIV. Chir. Munt. Tandj. Biat.
 187. „ *myops* CV. = *Saurus trachinus* T. Schl. N.
 T. N. Ind. III p. 291. Tandj. Berik.
 188. *Saurida tombil* CV. Verh. B. Gen. XXIV Chir. G. ass., Tandj. Ber.
 189. *Hippoglossus erumei* Cuv. *ibid.* Pleuron.
 190. *Rhombus lentiginosus* Richards. *ibid.* Guss. ass.
 191. *Achirus pavoninus* Lacép. *ibid.* Tandj. Biat.
 192. *Plagusia javanica* K. v. H. *ibid.* Nat. T. N. Ind.
 I p. 414.
 193. „ *quadri-lineata* K. v. H. *ibid.* *ibid.* I p. 412. Maraw., Muntok.
 194. *Machaerium reticulatum* Blkr. Nat. T. N. Ind.
 III p. 734. Marawang, Lepar.
 195. *Ophisurus Schaapii* Blkr. *ibid.* III p. 735. Pankalpin.
 196. *Monopterus javanensis* Lacép. Verh. Bat. Gen.
 XXV Mur. Symbranch. Sungislan.
 197. *Tetraödon argenteus* Lacép. N. T. N. I. III p. 737. Tandj. Berik.
 198. „ *lunaris* Cuv. Verh. B. G. XXIV Blootk.
 199. „ *oblongus* Bl. *ibid.*
 200. „ *testudineus* Bl. *ibid.* Maraw.
 201. „ *Waandersii* Blkr. Maraw.
 202. *Monacanthus Cantoris* Blkr. Verh. B. G. XXIV
 Balist. N. T. N. Ind. III p. 80. Guss. ass.
 203. *Pogonognathus barbatus* Blkr. Verh. Bat. Gen.
 XXIV Balist. Guss. ass.

204. *Triacanthus Nieuhofii* Blkr. *ibid.* Nat. T. N. Ind.
III p. 459.
205. „ *oxycephalus* Blkr. *ibid.* *ibid.* II p. 496. Guss. ass.
206. „ *Russellii* Blkr. *Verh. B. G. XXIV* Blootk. Pankalpin.
207. *Hippocampus kuda* Blkr. = *H. taeniopterus* Blkr.
Nat. T. N. Ind. III p. 82, 306. Guss. ass.
208. *Carcharias (Prionodon) menisorrah* Val. *Verh.*
Bat. Gen. XXIV Plagiost. Pankalpin., Muntok.
209. „ (*Scoliodon*) *acutus* Rüpp. *MH. ibid.* Tandj. Biat.
210. *Trygon uarnakoïdes* Blkr. *ibid.* Pankalpin.
211. „ *zugei* Bürg. *ibid.*

Het aantal bekende echte zoetwatervisschen van Banka is thans reeds groot genoeg, om een overzicht van hunne geographische verbreiding niet nutteloos te doen zijn. Zeer zeker verbergen Banka's stroomgebieden, al zijn zij van geene groote uitgestrektheid, nog menige soort, welke kennis voor volgende onderzoekingen bewaard blijft, maar toch zijn er reeds 37 soorten in bovenstaande lijst ingeschreven, welke zich slechts in zoet water ophouden. De geographische verbreiding dezer soorten is in de volgende tabel aangetoond.

Geographische Verbreitung der Zoetwatervisschen van Banka.

Systematische namen.	Banka.	Biliton.	Singapore.	Pinang.	Sumatra.	Java.	Madura.	Borneo.	Celebes.	Molukken.	Hindost. Beng.	Birmah, Siam.	Tenasser, Malacca.	China.	Philipp.	
Anabas scandens CV.	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Trichopus trichopterus CV.	1			1	1	1	1	1		?						
Betta anabatoïdes Blkr.	1	1						1								
» trifasciata Blkr.					1	1										
Ophicephalus bankanensis Blkr.	1															
» lucius K. v. H.	1				1	1		1								
» marginatus CV.	1	1			1	1	1				1					
» marulioïdes Blkr.	1	1						1								
» mystax Blkr.	1															
» micropeltes K. v. H.	1				1	1		1				?				
» striatus Bl.	1		1	1	1	1		1	1	1	1	1	1		1	
Nandus nebulosus Blkr.	1	1						1								
Catopra fasciata Blkr.	1				1			1								
» Grootii Blkr.	1	1														
Wallago Leerii Blkr.	1				1			1								
» leiacanthus Blkr.	1															
Silurus phaiosoma Blkr.	1	1						1								
Bagrus Hoevenii Blkr.	1				1	1		1								
» nemurus CV.	1				1	1		1								
» poecilopterus K. v. H.	1	1				1		1								
Clarias melanosoma Blkr.	1				1			1								
» pentapterus Blkr.	1							1								
Heterobranchus tapeinopterus Blkr.	1							1								
Chaca bankanensis Blkr.	1															
Barbus bilitonensis Blkr.	1	1														
» binotatus CV.	1				1	1										
» fasciatus Blkr.	1				1											
» lateristriga CV.	1	1			1	1										
Systomus apogon CV.	1				1	1		1								
Rohita oligolepis Blkr.	1															
» Waandersii Blkr.	1															
Leuciscus bankanensis Blkr.	1															
» cephalotaenia Blkr.	1	1														
» Einthovenii Blkr.	1							1								
Luciocephalus pulcher Blkr.	1	1						1								
Hemiramphus pogonognathus Blkr.	1															
Monopterus javanensis Lacép.	1				1	1							1	1		
	37	11	2	3	17	14	3	20	2	?	?	3	2	3	2	2

In dezen staat zijn niet opgenomen meerdere soorten, welke ook in zoet water aangetroffen zijn, doch gerekend behooren te worden tot de fauna der riviermondingen en kustwateren. zooals *Ambassis urotaenia* Blkr., *Serranus crapao* CV., *Scatophagus argus* CV., *Gobius janthinopterus* Blkr., *Eleotris gymnopomus* Blkr., *Batrachus grunniens* CV., *Batrachus diemensis* Richds., *Tetraödon Waandersii* Blkr., *Tetraödon testudineus* Blenz. Deze soorten zijn weinig leerzaam om tot eene zuivere kennis der zoetwaterfauna te geraken. Zij zijn daar meer vreemde delingen of gasten.

Het geographisch overzicht toont aan, dat slechts 8 der zoetwater-soorten tot nog toe nergens elders aangetroffen zijn. t. w. *Ophicephalus bankanensis*, *Ophicephalus mystax*, *Wallago leiacanthus*, *Chaca bankanensis*, *Rohita oligolepis*, *Rohita Waandersii*, *Leuciscus bankanensis* en *Hemiramphus pogonognathus*. Welligt echter zullen meerdere dier soorten ook nog op Biliton, Sumatra of Borneo gevonden worden. Van de overige 29 soorten zijn er 20 bekend van Borneo, 17 van Sumatra, 14 van Java, 11 van Biliton, slechts 2 of 3 van Celebes, Madura, Singapore en Pinang en ook slechts 4 van gewesten buiten den Indischen Archipel. Hieruit laat zich opmaken, dat, met het oog op drie groote Soenda-eilanden, de zoetwatervischfauna van Banka de grootste overeenkomst heeft met die van Borneo en Sumatra, zoowel in aantal als in merkwaardigheid van soorten. Biliton, hoezeer ten dezen opzichte nog weinig bekend, voedt als zoetwatervischen *Catopra Grootii* Blkr., *Nandus nebulosus* Blkr., *Betta anabatoïdes* Blkr., *Ophicephalus marulioides* Blkr., *Ophicephalus marginatus* CV., *Mastacembelus maculatus* CV., *Silurus phaiosoma* Blkr., *Bagrus poecilopterus* K. v. H., *Pimelodus cyanochloros* Blkr., *Clarias punctatus* CV., *Barbus bilitonensis* Blkr., *Barbus lateristriga* CV., *Leuciscus cephalotania* Blkr., *Hemiramphus phaiosoma* Blkr. en *Luciocephalus pulcher* Blkr., welke soorten, met uitzondering slechts van *Mastacembelus maculatus* CV., *Pimelodus cyanochloros* Blkr., *Clarias*

punctatus CV. en Hemiramphus phaiosoma Blkr., mij ook van Banka zijn geworden. Men mag daaruit gerustelijk besluiten, dat de zoetwaterfaunen van beide eilanden slechts zeer weinig van elkander verschillen.

Ik teeken hier nog aan, dat ik den naam van *Labrax waigiensis* CV. in dien van *Psammoperca waigiensis* veranderd heb. De heer RICHARDSON heeft naar *Labrax waigiensis* CV. een nieuw geslacht opgesteld, hetwelk hij *Psammoperca* heeft genoemd. De soort echter, welke de heer RICHARDSON niet als *Labrax waigiensis* CV. herkende en voor nieuw hield, ontving van hem den naam van *Psammoperca datnioides*.

DESCRIPTIONES SPECIERUM DIAGNOSTICAE.

OPHICEPHALOÏDEL.

Ophicephalus bankanensis Blkr. Nat. T. N. Ind. III p. 726.
(diagnosis emendata).

Ophicephal. corpore elongato antice cylindraco postice compresso, altitudine 8 et paulo ad $7\frac{1}{2}$ in ejus longitudine; capite acuto conico, 4 ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; latitudine et altitudine capitis 2 circiter in ejus longitudine; linea rostro-frontali junioribus declivi-rectiuscula aetate provectoribus convexa; fronte et vertice planiusculis; oculis diametro $5\frac{1}{2}$ ad $7\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, diametris $1\frac{1}{3}$ ad 2 distantibus; maxilla inferiore maxilla superiore paulo longiore, dentibus antice pluriseriatis lateribus biseriatis, dentibus serie interna conicis majoribus anterioribus caninoïdeis; maxilla superiore junioribus sub oculi parte posteriore, aetate provectoribus post oculum desinente, $2\frac{2}{3}$ ad $2\frac{3}{5}$ in longitudine capitis, dentibus pluriseriatis parvis, caninoïdeis nullis; rictu valde obliquo; dentibus vomero-palatinis biseriatis serie externa parvis serie interna caninis vel caninoïdeis; squamis cycloideis, capitis parte postoculari 12 ad 14, lateribus 60 ad 65 p. m. in serie longitudinali; linea laterali sub radio dorsali 14° circiter deflexa postice rectiuscula; pinnis rotundatis, pectoralibus $1\frac{3}{4}$ ad $1\frac{5}{6}$, ventralibus $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{3}{4}$ in longitudine capitis; caudali $5\frac{1}{2}$ ad $6\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; corpore superne viridi fuscescente-viridi nebulato, inferne margarifaeo, viridescente vel aurantiaco; junioribus vitta cephalo-caudali flavescente undulata aetate provectore evanescente; capite lateribusque inferne guttulis fuscis vel nigris; operculo macula magna fusca vel nigricante; pinnis imparibus violascentibus vel fuscis nigro guttatis, anali basin versus aurantiaca; pectoralibus violaceo-fuscis radiis flavo vel aurantiaco punctatis et variegatis, ventralibus basi aurantiacis apicem versus fusciscentibus.

B. 5. D. $1/39$ ad $2/40$. P. $1/14$ ad $1/15$. V. $1/5$. A. $1/28$ ad $1/30$ vel $2/29$. C. 12 vel 14 et lat. brev.

Habit. Marawang et Toboali, Bankae insulae, in fluviis.

Longitudo 4 speciminum 97''' ad 235'''.

Aanm. Ik beschreef deze soort reeds ter aangehaalde plaatse naar een jeugdig specimen van slechts 97''' lengte. De toe-

zending van drie grootere en zeer goed bewaarde specimina van Marawang heeft mij in de gelegenheid gesteld, de diagnose te verbeteren en haar ook op de oudere voorwerpen toepasselijk te maken.

Ophicephalus mystax Blkr.

Ophiceph. corpore elongato antice depresso latiore quam alto, postice compresso, altitudine 8 circiter in ejus longitudine; capite depresso acuto 4 ad $4\frac{1}{2}$ in longitudine corporis; latitudine capitis $1\frac{2}{3}$ ad $1\frac{1}{2}$, altitudine $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{1}{3}$ in ejus longitudine; linea rostro-frontali convexa; fronte et vertice planis; oculis diametro 6 fere ad $6\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, diametris $1\frac{2}{3}$ ad 2 et paulo distantibus; maxilla inferiore maxilla superiore paulo longiore, dentibus antice pluriseriatis, lateribus et postice tri-et biseriatis, dentibus serie interna conicis majoribus lateribus aliquot caninis; maxilla superiore post oculum desinente $2\frac{2}{3}$ ad $2\frac{1}{4}$ in longitudine capitis, dentibus pluriseriatis parvis caninoïdeis nullis; rictu obliquo; dentibus vomero-palatinis pluriseriatis parvis serie interna paulo majoribus caninis nullis; squamis cycloïdeis, capitis parte postoculari 9 p. m., lateribus 50 p. m. in serie longitudinali; linea laterali sub radio dorsali 14° circiter deflexa, postice rectiuscula; pinnis rotundatis, pectoralibus $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{2}$, ventralibus acutiusculis $2\frac{1}{4}$ ad $2\frac{1}{2}$ in longitudine capitis, caudali $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; corpore superne fusco-viridi inferne aurantiaco-viridi; capite inferne flavo vel margaritaceo variegato; fascia maxillo-interoperculari fusca; pinna dorsali aurantiaceis-fusca; pectoralibus membrana violaceis-radiis aurantiaco fuscis; ventralibus aurantiacis; anali profunde violacea basi aurantiaca vel fuscescente margine rubra; caudali fusco-violacea.

B. 5. D. $1/37$ ad $1/39$. P. $2/14$. V. $1/5$. A. $1/22$. C. 14 et lat. brev. Habit. Marawang, Toboali, in fluviis.

Longitudo 4 speciminum 169''' ad 223'''.

Aanm. Deze soort is na verwant aan *Ophicephalus melasma* Blkr. van Borneo (Nat. Tijdschr. N. Ind. II p. 424), welke zich echter er van onderscheidt, door eenigzins slanker ligchaam, eenige schubben meer op eene overlansche rei der zijden, door eenigzins andere getallen der vinstralen (D. $1/40$ A. $1/25$), door donkerder gekleurd ligchaam, afwezigheid van van den kaak-tusschenoperkelband, gele vlekjes aan de basis der aarsvin enz.

In de diagnose van *Ophicephalus melasoma* ter aangehaalde plaatse staat als drukfout „altitudine capitis $1\frac{1}{3}$ in ejus longitudine”; lees „ $2\frac{1}{3}$ ”.

SILUROIDEI.

Wallago leiacanthus Blkr.

Wallag. corpore elongato compresso, altitudine 6 ad $6\frac{1}{2}$ in ejus longitudine; capite depresso $5\frac{2}{3}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis 2 fere, latitudine $1\frac{2}{3}$ circiter in ejus longitudine; oculis posteris diametro 6 ad 7 in longitudine capitis, diametris $3\frac{1}{3}$ ad $3\frac{1}{2}$ distantibus; linea rostro-frontali declivi convexiuscula; linea rostri anteriore obtuse rotundata; maxillis dentibus pluriseriatis non sagittatis seriebus internis mobilibus; dentibus palatinis valde conspicuis gracilibus triseriatis in thurmas 2 oblongas distantes collocatis; maxilla inferiore maxilla superiore longiore; cirris 4, supramaxillaribus pinnae analis partem anteriorem, inframaxillaribus operecula attingentibus; pinna dorsali acuta corpore minus duplo humiliore; pectoralibus obtusis capite non brevioribus spina brevi non denticulata; ventralibus pectoralibus plus duplo brevioribus; anali longissima cum basi caudalis subunita; caudali profunde incisa lobis acutis $5\frac{1}{3}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore fuscescente, pinnis fuscescente-violaceo.

B. 11. D. 4. P. 1/13. V. 1/7. A. 57. C. 15.

Habit. Marawang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 107'''.

Aanm. Deze soort is dezelfde, welke ik vroeger reeds (Nat. T. N. Ind. III p. 447) van Banka vermeldde als eene soort van Silurus, doch wegens het slecht bewaard zijn van het mij vroeger onder de oogen gekomen specimen niet kon beschrijven. Zij heeft het tandenstelsel van Wallago en is kenbaar aan hare achter de bekspleet staande oogen, tot op de operkels reikende onderkaaksdraden; ongetanden borstvindoorn, betrekkelijk gering aantal aarsvinstralen, enz. Zij is na verwant aan *Silurus pabda* Buch., welke echter hooger is van ligchaam, de oogen hooger geplaatst heeft, de voeldraden langer, enz.

CYPRINOÏDEI.

Barbus fasciatus Blkr.

Barb. corpore oblongo compresso, altitudine 4 circiter in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite $4\frac{1}{2}$ ad 5 in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ circiter, latitudine $1\frac{1}{2}$ ad 2 fere in ejus longitudine; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ ad $3\frac{1}{4}$ in longitudine capitis, diametro 1 circiter distantibus; linea rostro-dorsali capite declivi rectiuscula; rostro acuto oculo brevior; maxilla superiore maxilla inferiore paulo longiore, sub oculi margine anteriore desinente, medioeriter deorsum protractili; cirris labialibus cirris maxillaribus longioribus operculum, maxillaribus oculis partem posteriorem attingentibus; dentibus pharyngealibus triseriatis serie longiore 5 leviter uncinatis; osse scapulari obtusangolo; linea dorsali angulata linea ventrali multo convexiore; linea laterali antice declivi postice rectiuscula infra lineam rostro-caudalem non descendente; squamis cruciatim vel radiatim striatis centro vulgo reticulatis, lateribus 26 vel 27 in serie longitudinali, 10 in serie transversali; inguinibus squamis elongatis; pinna dorsali acuta vix emarginata, altitudine $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{2}$ in altitudine corporis, spina gracili postice leviter dentata apice flexili junioribus capite longiore aetate provectoribus capite brevioribus pinnae ventrali opposita; pectoralibus ventralibusque acutis subaequalibus $5\frac{2}{3}$ ad $6\frac{1}{3}$ in longitudine corporis, pectoralibus ventrales, ventralibus analem attingentibus vel fere attingentibus; anali acuta vix emarginata corpore duplo circiter humilior; caudali profunde excisa lobis acutis $4\frac{1}{3}$ circiter in longitudine corporis; colore corpore viridi-roseo, fasciis 6 latis longitudinalibus fusco-violaceis; fasciis 1^a et 2^a nucho-dorsalibus, 3^a postoculo-caudali basin caudalis superiorem, 4^a oculo-caudali caudalis basin mediam, 5^a scapulo-caudali basin caudalis inferiorem, 6^a ventrali pinnam analem attingentibus; pinnis dorsali et caudali rubris, pectoralibus et ventralibus roseis, anali margaritacea.

B. 3. D. $\frac{4}{8}$ vel $\frac{4}{9}$. P. $\frac{1}{15}$ vel $\frac{1}{16}$. V. $\frac{1}{8}$. A. $\frac{3}{5}$ vel $\frac{3}{6}$. C. 19 et lat. brev.

Habit. Marawang, in fluviis.

Moara kompeh, Sumatrae orientalis, in fluviis.

Longitudo 2 speciminum 95''' et 120'''.

Aanm. *Barbus fasciatus* is gemakkelijk herkenbaar aan de donkere over!angsche ligchaamsbanden, lange voeldraden en slanken ligt getanden rugdoorn. Het Bankasche voorwerp, het kleinste der twee, welke ik bezit, is korter van vormen dan het Sumatrasche, doch op volkomen dezelfde wijze geteekend.

Rohita oligolepis Blkr.

Rohit. corpore oblongo compresso, altitudine 4 circiter in ejus longitudine, latitudine 2 et paulo in ejus altitudine; capite acuto $5\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{1}{4}$, latitudine $1\frac{1}{2}$ ad $1\frac{3}{4}$ in ejus longitudine; oculis diametro 3 et paulo in longitudine capitis, 1 et paulo in capitis parte postoculari; distantia interoculari 2 circiter in longitudine capitis; rostro acutiusculo oculo vix longiore ante os prominente, antice poris valde conspicuis, poris centralibus majoribus nullis; maxilla superiore maxilla inferiore longiore ante oculum desinente; cirris labialibus cirris maxillaribus longioribus oculi partem posteriorem, maxillaribus oculum fere attingentibus; labiis valde carnosus, papillis brevibus ciliatis; dentibus pharyngealibus triseriatis, serie longiore 4 vel 5 subuncinatis; osse scapulari trigono obtuso rotundato; linea rostro-dorsali capite declivi rectiuscula; dorso ventre convexiore; linea laterali rectiuscula lineam rostro-caudalem non attingente; squamis parte libera longitudinaliter striatis, lateribus 28 p. m. in serie longitudinali, 9 vel 10 in serie transversali; inguinibus squamis elongatis; pinna dorsali ante pinnas ventrales incipiente, acuta, non vel vix emarginata, corpore humiliore, basi $4\frac{1}{2}$ ad $4\frac{2}{3}$ in longitudine corporis; pectoralibus acutis 6 et paulo, ventralibus acutis 7 fere in longitudine corporis; pectoralibus ante ventrales, ventralibus ante analem desinentibus; anali acuta non emarginata dorsali paulo humiliore; caudali profunde excisa lobis acutis superiore paulo longiore 4 circiter in longitudine corporis; corpore rubescente ventre roseo; marginibus squamarum fusco, fusco hic illuc maculas oblongas transversas efficiente; cauda ad basin pinnae macula magna rotunda nigricante; pinnis rubris, dorsali et anali membrana plus minusve fusco tinctis.

B. 3. D. $4/12$ vel $4/13$. P. $2/13$. V. $1/8$. A. $3/5$ vel $3/6$. C. 19 et lat. brev.

Habit. Marawang, in fluviis.

Longitudo 2 speciminum 100''' et 103'''.

Aanm. Deze soort is kenbaar aan haren spitsen kop, zichtbare poriën voor op den snuit zonder grootere centrale poriën, gering aantal rugvinstralen, tot aan het achterste gedeelte van het oog reikende lipdraden die langer zijn dan de kaaksdraden, weinig talrijke schubben, groote ronde staartvlek, enz. Zij is verwant aan *Rohita moralius* CV. doch bij deze steekt de snuit meer voor de bekopening uit en is met meer poriën bedekt, zijn de voeldraden korter, is de kop betrekkelijk grooter, enz.

Leuciscus bankanensis Blkr.

Leucisc. corpore oblongo compresso, altitudine $4\frac{1}{2}$ circiter in ejus longitudine, latitudine 2 circiter in ejus altitudine; capite acuto $4\frac{1}{2}$ circiter in longitudine corporis; altitudine capitis $1\frac{2}{3}$, latitudine 2' fere in ejus longitudine; oculis diametro $2\frac{1}{2}$ ad $2\frac{2}{3}$ in longitudine capitis, diametro 1 circiter distantibus; rostro acuto oculo paulo brevior; maxilla superiore maxilla inferiore paulo longiore, non protractili, sub oculi margine anteriore desinente; maxilla inferiore symphysi subuncinata valde adscendente; dentibus pharyngealibus biseriatis, serie longiore 5 uncinatis; osse scapulari trigono obtusangulo; linea rostro-frontali declivi rectiuscula; linea ventrali linea dorsali convexiore; ventre non cultrato; linea laterali concava lineae ventrali postice praesertim approximata ad basin pinnae caudalis desinente; squamis parte libera longitudinaliter subradiatim striatis, lateribus 21 vel 22 in serie longitudinali, 7 vel 8 in serie transversali; pinna dorsali pinnas ventrales inter et analem sita, acuta, non emarginata, corpore non humiliore; pinnis pectoralibus acutis 6 circiter, ventralibus acutis 8 circiter, caudali profunde emarginata lobis acutis 4? circiter in longitudine corporis; anali brevi acuta vix emarginata altiore quam basi longa corpore humiliore; colore corpore superne viridi inferne argenteo; pinnis viridi-flavescentibus, dorsali apicem versus et caudali membrana violascentibus; anali apice macula magna nigra.

B. 3. D. $\frac{1}{7}$ vel $\frac{1}{8}$. P. $\frac{1}{13}$ vel $\frac{2}{12}$. V. $\frac{1}{8}$. A. $\frac{2}{5}$ vel $\frac{2}{6}$ C. 17 et lat. brev.

Habit. Marawang, in fluviis.

Longitudo speciminis unici 64'''.

Aanm. Verwant aan *Leuciscus cephalotaenia* Blkr., *Leuciscus Einthovenii* Blkr., *Leuciscus cyanotaenia* Blkr., *Leuciscus lateristriatus* K. v. H., *Leuciscus kalochroma* Blkr., *Leuciscus tjetjerreh* Blkr., *Leuciscus dusonensis* Blkr. en *Leuciscus sumatranus* Blkr., welke alle behooren tot de groep met korte aarsvin, slank ligchaam, spitsen kop, groote schubben, niet gekielden buik en tusschen buik- en aarsvinnen ingeplante rugvin, — laat deze soort zich van de vijf eerstgenoemde bij den eersten oogopslag herkennen door het gemis van alle donkere bandteekening, van de laatste door kort ligchaam, korte onderkaak, gering aantal schubben op eene overlangsche rei, groote zwarte vlek aan den top der aarsvin, enz. Door deze gezamenlijke kenmerken laat zij zich ook niet verwarren met de overeenkomstige

vormen van Hindostan en Bengalen, zoo als *Leuciscus daniconius* CV., *Leuciscus anjona* CV, *Leuciscus rasbora* CV, enz.

ESOCES.

Hemiramphus pogonognathus Blkr.

Hemiramph. corpore elongato compresso, altitudine 10 ad 11 in ejus longitudine; capite 3 circiter, rostro 4 circiter in longitudine corporis; maxilla superiore lanceolata longiore quam basi lata 3 ad $3\frac{1}{2}$ in longitudine maxillae inferioris; membrana inframaxillari humili postice angulata angulo rotundata; maxilla inferiore apice cirro carnosio capitis parte postoculari non brevior; oculis diametro 1 circiter in capitis parte postoculari, diametro 1 circiter distantibus; vertice plano; squamis parvis subcirculariter striatis, 60 p. m.? in serie longitudinali; linea laterali ventrali conspicua pinnam caudalem non attingente; pinna dorsali angulata convexa obtusa corpore non vel vix altiore, radio 1° longe ante pinnam analem inserto; pectoralibus acutis capitis parte postoculari multo longioribus 8 circiter, ventralibus in medio 4te sextae corporis partis sitis $8\frac{1}{2}$ ad $9\frac{1}{2}$, caudali integra obtusa convexa $6\frac{1}{2}$ ad $6\frac{3}{4}$ in longitudine corporis; anali acuta corpore altiore plus duplo brevior quam alta; colore corpore viridi-fuscescente, pinnis nigricante.

B. ? D. 17. P. $\frac{1}{8}$. V. $\frac{1}{5}$. A. $\frac{2}{5}$. C. 15 et lat. brev.

Habit. Marawang, in fluviis.

Longitudo 2 speciminum 73''' et 81'''.

Aanm. Beide voorwerpen zijn in een' onvolkomen' toestand van bewaring en hebben het grootste gedeelte der schubben verloren, zoodat hun aantal slechts op te maken is uit hare niet overal duidelijke inplantingsgroeven.

De soort is door ver voor de aarsvin beginnende rugvin, kleine schubben, korte aarsvin, bolle staartvin en bruine kleur verwant aan *Hemiramphus phaiosoma* Blkr. (Nat. T. N. Ind. III p. 93) van Biliton, doch deze heeft D. $\frac{1}{20}$, den snuit $5\frac{1}{4}$ in de lengte des ligchaams, mist den onderkaaksdraad enz.

Door den onderkaaksdraad, welke dik en vleezig is, herinnert bovenbeschrevene species het geslacht *Pogonognathus* Blkr.